Міністерство освіти і науки України
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Навчально-науковий інститут економіки та бізнес-освіти
Центральноукраїнський національний технічний університет
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Громадська організація «Об'єднання педагогів і науковців України»

«СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДИНАМІКИ»

Матеріали X Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених
(м. Умань, 16 листопада 2023 р.)

Умань-2023

УДК 330.3(06)
С91

Головний редактор:

Слатвінський М. А., кандидат економічних наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Редакційна колегія:

Богашко О. Л., кандидат економічних наук, доцент кафедри маркетингу, менеджменту та управління бізнесом Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Подзігун С. М., кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри маркетингу, менеджменту та управління бізнесом Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Чвертко Л. А., кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки, заступник директора з наукової роботи ННІ економіки та бізнес-освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Рекомендовано до друку вченою радою
Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти
Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол № 4 від 21 листопада 2023 р.)

С91

Сучасні проблеми і перспективи економічної динаміки : матеріали X Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. здобувачів вищ. освіти та молодих учених (м. Умань, 16 листоп. 2023 р.) / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, Навч.-наук. ін-т екон. та бізнес-освіти [та ін.] ; [голов. ред. М. А. Слатвінський ; редкол. : О. Л. Богашко, С. М. Подзігун, Л. А. Чвертко] – Умань : УДПУ імені Павла Тичини, 2023. – 641 с.

Збірник містить наукові тези X Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених «Сучасні проблеми і перспективи економічної динаміки», яка відбулася 16 листопада 2023 р. на базі Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Матеріали відображають результати досліджень учених, викладачів, аспірантів та здобувачів вищої освіти з актуальних проблем розвитку національної економіки.

Матеріали публікуються у авторській редакції.
За підбір і точність наведених фактів, цитат, даних, власних імен та іншої інформації несуть особисту відповідальність автори тез доповідей.

УДК 330.3(06)
© Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, 2023

З М І С Т

СЕКЦІЯ 1. МАКРОЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Ващишин О. О., Майструк В. О.
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ
У СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ 16
Зборщик Т. Л.
ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ДОМОГОСПОДАРСТВ
ЯК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО СУБ'ЄКТА МАКРОЕКОНОМІКИ 20
Краснікова-Колосова С. В.
ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК
ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ В УКРАЇНІ 23
Макаренко А. М.
ГРОШОВА ЕМІСІЯ І ГРОШОВИЙ ОБІГ В СИСТЕМІ ГРОШОВО-
КРЕДИТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ 27
Паскар О. А.
РОЗВИТОК МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ 33
Поповкіна О. С.
АНАЛІЗ РІВНЯ БЕЗРОБІТТЯ НА КІРОВОГРАДЩИНІ: ПРИЧИНИ
ТА ТЕНДЕНЦІЇ 36
Тихенька І. В.
КЛАСТЕРИ ПРИКАРПАТТЯ ЯК ЕФЕКТИВНІ ІНСТРУМЕНТИ
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ 40
Шишкова Д. С.
ІНСТРУМЕНТИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ
ДЛЯ ВІДБУДОВИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ 44

СЕКЦІЯ 2. СУЧАСНІ ТРЕНДИ У РОЗВИТКУ ФІНАНСІВ, СТРАХУВАННЯ ТА БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ

Боровий О. В.
БАНКІВСЬКЕ КРЕДИТУВАННЯ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ
В УКРАЇНІ 48
Васильєва В. Є.
СПІВПРАЦЯ УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНИМ ВАЛЮТНИМ ФОНДОМ 52

Бойко А. О.
ВПРОВАДЖЕННЯ КОНТРОЛІНГУ НА ПІДПРИЄМСТВІ 173
Бугайчук С. В.
ВИРОБНИЧІ ЗАПАСИ ПІДПРИЄМСТВА: ТЕРЕТИЧНІ І ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ 177
Гутник В. В.
ОСОБЛИВОСТІ РУХУ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА 180
Данільченко С. О., Зіневич С. М.
АНАЛІЗ ВИРОБНИЦТВА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ 183
Запаско Л. М.
ОБЛІК ТА ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ В УМОВАХ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ 188
Ісмаїлов Е. Р.
НОРМАТИВНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ КІНЦЕВИХ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ТА ЇХ ОТРИМАННЯ 192
Козлов С. С., Береза А. В.
РЕАЛІЗАЦІЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ 195
Кучеренко О. С.
ПРОБЛЕМА ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ НА ПІДПРИЄМСТВІ 201
Лаврук М. О.
ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ПРОБЛЕМ БІЗНЕСУ ЩОДО БЛОКУВАННЯ РЕЄСТРАЦІІ ПОДАТКОВИХ НАКЛАДНИХ 205
Лазня Д. В.
ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ В СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ 209
Ромаш Д., Ткаченко М.
ПЕРСПЕКТИВИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ 212
Олійник В. В.
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ НА ПІДПРИЄМСТВІ 216
Томнюк Т. Л., Купчанко М. Ю.
ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА 219
Фербей Г. М.
КОМП'ЮТЕРНІ СИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ СУЧАСНОСТІ: ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ 223
Шепель І. В.
СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ НАРАХУВАННЯ ОПЛАТИ ПРАЦІ ТА ЇЇ ОБЛІКУ В РІЗНИХ КРАЇНАХ 228

ПРОБЛЕМА ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Кучеренко О. С., *здобувач вищої освіти*
Науковий керівник:
канд. екон. наук., доцент Пачева Н. О.
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини

Проблема організації обліку заробітної плати на підприємстві є однією з найбільш гострих. Дослідження заробітної плати має свій початок досить давно, у період розвитку суспільно-господарського життя. На даний час організація оплати праці ведеться відповідно до Конституції України, Кодексу законів про працю, Закону України «Про оплату праці», Закону України «Про відпустки», Закону України «Про охорону праці», Постанову Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку обчислення середньої заробітної плати», НП(С)БО 16 «Витрати», НП(С)БО 26 «Виплати працівникам», чинних нормативно-правових актів, галузевих і регіональних угод, колективних/трудових договорів та інших внутрішніх нормативних документів підприємства.

Заробітна плата – це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором роботодавець виплачує працівникові за виконану ним роботу. Оплата праці з одного боку, є одним джерелом доходів працівників, а з іншого боку, для власників, є продуктивним засобом мотивування працівників для досягнення головної мети підприємства [1]. Контроль всіх етапів виробництва допоможе виявити недоліки в роботі, визначити якість виконаної роботи, на підставі чого визначається міра заохочення/покарання працівника. Матеріальна мотивація (підвищення заробітної плати, премії, винагороди) спонукає людину, яка прагне досягти кращого рівня життя, через грошову винагороду на досягнення високих результатів в роботі [2]. Заробітна плата об’єднує інтереси різних суб’єктів економічної системи, а саме: державні органи влади, місцеві органи влади, роботодавців (власники чи їх представники), найманих працівників, податкових органів, банківських та страхових організацій,

профспілки, різні об’єднання.

Кошти підприємства отримані у результаті ведення господарської діяльності, використовуються для оплати праці працівникам. У бюджетних установах використовують бюджетні надходження та частину доходів від діяльності.

Серед основних завдань організації обліку розрахунків з оплати праці можна виокремити дотримання встановлених термінів нарахування та виплати заробітної плати, здійснення своєчасного та правильного віднесення суми заробітної плати на собівартість продукції (товарів, робіт, послуг), проведення заходів контролю за наявністю та рухом кадрів, використанням робочого часу та виконанням працівниками правил внутрішнього трудового розпорядку, а також групування показників для складання управлінської, фінансової звітності та форм статистичного спостереження [3].

Основну роль на підприємстві відіграє чітка організація обліку заробітної плати, так як вона є найбільш важлива та складна. Проте на деяких підприємствах існували «тіньові» нарахування і виплати заробітної плати працівникам без вирахування податків та платежів встановлених законом [4; 5].

Згідно з чинним законодавством організація обліку розрахунків за виплатами працівникам та обґрунтування інформації про такі виплати у фінансовій звітності підприємства визначається П(С)БО 26 «Виплати працівникам». Розрахунки з працівниками за міжнародними стандартами регулюються МСФЗ (IAS) 19 «Виплати працівникам». Порівняльний аналіз П(С)БО 26 «Виплати працівникам» та МСФЗ 19 «Виплати працівникам» [6; 7].

Облік та нарахування заробітної плати здійснюється на рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам» - пасивний, балансовий, розрахунковий і має три субрахунки: 661 «Розрахунки за заробітною платою», 662 «Розрахунки з депонентами», 663 «Розрахунки за іншими виплатами». З кредитом субрахунку 661 «Розрахунки за виплатами працівникам» відображається нарахована заробітна плата всьому персоналу: працівникам основного і допоміжних виробництв; працівникам за обслуговування та ремонт обладнання цехів основного виробництва; службовцям та обслуговуючому персоналу; спеціалістам; суми нарахованої допомоги з тимчасової непрацездатності; суми

нарахованих премій та інше [8].

Кредитове сальдо з рахунком означає заборгованість підприємства перед персоналом по нарахованих: основній і додатковій заробітній платі, преміях, допомоги з тимчасової втрати працездатності, матеріальної допомоги, але не виданих ще працівникам.

Організація обліку заробітної плати має такі етапи:

- організація документального оформлення відпрацьованого часу;
- організація документування рівня виробітку;
- застосування обліку заробітної плати, як окремо по працівниках, так і в цілому;
- організації забезпечення нарахування заробітної плати, згідно з законодавства та встановлених норм;
- організації своєчасних виплат заробітної плати працівникам;
- контроль за роботою бухгалтерії щодо обліку заробітної плати [9; 10].

Основною проблемою для більшості підприємств є не використання рахунків аналітичного обліку, тому багато науковців пропонують застосувати такі аналітичні розрахунки:

661/1 «Розрахунки за окладами й тарифами»;
661/2 «Інші нарахування»;
661/3 «Виплати за невідпрацьований час працівників»;
661/4 «Премії»;
661/5 «Інші заохочувальні виплати працівникам»;
661/6 «Комісійні винагороди»;
661/7 «Оплата при звільненні»;
661/8 «Розрахунки по відпустках»;
661/9 «Оплата по завершенню роботи працівника» [11].

Отже, від якості організації обліку заробітної плати на підприємствах залежить якість, справедливість, правильність виконання своїх обов’язків працівниками для досягнення спільної мети.

Провідною проблемою питання з організації обліку заробітної плати на підприємствах є невикористання рахунків аналітичного обліку, використання великої кількості первинних документів. Тому багато науковців пропонують додати аналітичні рахунки до синтетичного рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам». Також, керівництву підприємств необхідно побудувати чудові відносини з

колективом, щоб саме цей психологічний клімат допоміг та сприяв досягненню головних цілей підприємства.

Воєнний стан в Україні вплинув на функціонування бізнесу, деяким роботодавцям прийшлося провести релокацію робочих процесів у безпечніші регіони країни та мінімізувати витрати, зокрема і на оплату праці. На теперішній час велика кількість проблемних питань щодо оплати праці регулюється діючим законодавством, основою якого є забезпечення відповідного функціонування у період надзвичайного стану. Проте на сьогодні галузь оплати праці є доволі нечіткою, тому забезпечення цієї ділянки діяльності на відповідному рівні є однією з найголовніших проблем сфери трудових відносин. Узгодження та налагодження механізму надання заробітної плати має виходити із загального процесу змін сфери ринкової економіки, передусім сфери соціального захисту, грошово-кредитної, податкової, фінансової систем. Тому, у нинішніх умовах постає необхідність впровадження гнучких форм та систем оплати праці.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про оплату праці». URL : https://ips.ligazakon.net/document/Z950108?an=1
2. Пачева Н. О., Подзігун С. М. Вплив мотиваційного менеджменту на ефективність діяльності організації. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Сер. Економічні науки.* 2021. Т. 3, № 11 (55). С. 42–46. DOI : https://doi.org/10.25313/2520-2294-2021-11-7671
3. Склярук І. П., Поліщук М. В. Особливості організації обліку розрахунків з оплати праці в сучасних умовах. *Економіка та суспільство*. 2023. № 47. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-50
4. Герасимчук Л. С. Кантаєва О. В. Шляхи вдосконалення обліку оплати праці. *Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ, Сер. Економічні науки*. 2012. С. 186–194.
5. Потриваєва Н. В., Савченко І. В. Стан та перспектива обліку розрахунків з оплати праці. *Економічний форум*. 2014. С. 93–98.
6. Міжнародний стандарт фінансової звітності 19 «Виплати працівникам». URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_011

7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам». URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1025
8. Все про Рахунок 66 «Розрахунки за виплатами працівникам». URL : https://www.buhoblik.org.ua/uchet/zadolzhennosti/472-raxunok-66.html
9. Кундря-Висоцька О. П. Організація обліку : навч. посіб. Київ : Алерта, 2007. 223 с.
10. Островерха Р. Е. Організація обліку : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2012. 568 с.
11. Кулик Ю. М. Шляхи удосконалення обліку оплати праці. *Наукові розробки молоді на сучасному етапі* : Матеріали XV Всеукр. наук. конф. молодих учених та студентів, 28-29 квіт. 2016 р. Київ : КНУТД, 2016. С. 63.

ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ПРОБЛЕМ БІЗНЕСУ ЩОДО БЛОКУВАННЯ РЕЄСТРАЦІЇ ПОДАТКОВИХ НАКЛАДНИХ

Лаврук М. О., *здобувач вищої освіти*
Науковий керівник:
канд. екон. наук., Шишкова Н. Л.
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»

Блокування податкових накладних є одним із інструментів, які використовуються податковими органами для контролю та забезпечення дотримання податкового законодавства. Важливо, щоб ця процедура проводилася з дотриманням відповідних законодавчих норм та процедур, а також з повагою до прав платників податків. Податкові накладні можуть бути заблоковані для подальшої перевірки податковою службою, щоб визначити, чи дотримується платник податків усіх вимог і правил оподаткування. Це може включати перевірку правильності обліку доходів, витрат, податкових зобов'язань та інших фіскальних параметрів.

Якщо податкова служба має підозру на податкові обмани чи неправомірну діяльність платника податків, вони можуть заблокувати податкові накладні для подальшого розслідування. Це може включати